

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Sloga nasti malo stvar, a sloga sve pokriva“ Nar. Posl.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani dopisi ne šalju. Pripostava se pisma tiskaju po 5 nov. svaki redak, a od 3 radakah stoje 60 nov. za svaki redak više 5 nov. i u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se uđu postarškom (kao što se zove) ima, prednost najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dođe na vrijeme, neka to javi odpravništvo u otvorenu glamp, za koja se ne plaća poštarine ako se izvan napisu i Reklamacija. Dopisi se ne vraćaju ako se ne tiskaju. — **NAŠA SLOGA** se izlazi svakog četvrtka i u cijelom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Najbližegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoje 5 for., sa seljaka 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 250 na za pol-godine. Izvan carine: više poštarina. Na malo 1 br. 5 nov.

Što valja podučavati u pučkoj školi?

II.

2. Čitanje i pisanje.

Čemu treba čovjeku, da znado čitati i pisati? Neima, dan, danas kod nas čovjeka, koji nebi po svijetu imao oca, brata, sina, roduka, prijatelja, koji bi se isto tako s njim rado, od srca porazgovorili kao i on s njimi. Potreba, da zasluže sebi i svojoj obitelji svagdanji kruh ili dužnost, da čara brane, zahtjeva, da se biju od nemila do nedraga, da provode svoje dane u tudjini. Kolik li njim se kamen sa srca odvali, kad uzognu na listu biela papira poručiti svojim roditeljem, svojim ženam, svojoj djeci, kako u tudjini žive, kako njim posao napreduje i koje jih nevolje biju, a kako opet nestrpljivo očekuju vesela glasova o junakom zdravlju svojih milih! A kako je više putah mučno, kad siromak mora tražiti, moliti i platiti onoga, koj mu piše i kazivati mu sve svoje tajne, a opet žnade, da će pismo doći kući, gdje će domaći morati od Petra do Pavla, da njim pročitaju, to će sto ljudih znati ono, o čemu bi rado, da nitko nozna. Neima dakle dvojbe, da je svakomu čovjeku potrebno, da znado bar list pročitati i pisati.

Koliko puta dobije čovjek pisma od občinskoga glavarstva, od davkarinje (poreznog ureda), od suda, od kapetanata, od vojničkih oblasti itd. te mu je potrebno, pa i koliko mu koristi

ako žnade to pročitati i da razumije, što se od njega traži ili što mu se nalaza.

Dobro i korisno je, ako kmet imade pri ruci i kakovu knjžicu, kao n. pr. koledar ili pratiku. U njoj su mu svi svetei i blagdani, sajmovi i mnogo kmetu koristio i potrebno stvari, kao na prilliku: kada valja koptati ili orati, sijati i žeti, kako se pripravija dobro vino, kako se goji blago i tako dalje. I mnogo druge knjige pišu o tih stvarih, kao što su one, što ih, indeja društvo sv. Jovanima u Zagrebu ili koje gospodarsku društvo.

I novino je korisno čitati. Iz njih saznao čovjek što je nova po svijetu, uči se što mu treba za svakodanji život, doznaje, kako se troši novac od poreza ili davka i kako bismo zaposlovali, da se koristije troši. Novcem upravljaju občinski, pokrajinski (u Poreču) i državni (u Beču) zastupnici, a novino pišu, što oni rade, kako se oni za kmeta brinu, jesu li dostojni, da jih kmet u Poreč ili Baš i u buduće šalje ili da si izabere druge, koji će njegove interese, njegovu korist bolje gledati i zastupati.

Naučiti diete čitati nije stvar teška: to ide u pol godine, dapače još i prije. Al teško je dovesti diete do toga, da razumije ono, što čita.

Knjige za školu štampaju se za jednu pokrajinu (zemlju) ili za više njih, ako se istim jezikom služe na jednom t. j. za sve stanovnike istog jezika na jednom. Knjige se naimo nemogu tiskati ili štampati za svako selo po sebi, jer bi tada jedna knjiga

na stotine koštala, to bi i malo koristilo. Za sve ljude, koji hrvatski govore, piše se jednako, pak bili oni u Istri ili Dalmaciji, u Bosnoj ili Hrvatskoj. Doista mi Hrvati smo u tom smrti. Istran razumije se posvo lahko sa Dalmatincom, Bošnjakom ili čovjekom iz Hrvatske; dočim je recimo kod Nišana ili Talijanah mnogo teže. Furlan nerazumije sa sa Lombardezom, Lombardez sa Napulitanom dapače niti istarski Talijani iz Kopra ili Pirana neče lahko razumjeti Talijana iz Rovinja, pa ipak se za svih talijanske školske knjige tiskaju.

U svih školskih knjigah ima riečih, koje nisu svakomu poznate: koji je nije naučio. Tako je kod Nišana, tako kod Talijana a i u naših školskih knjigah ima riečih, koje kod nas nerabo, a to rieči treba da djeca nauče, što neida u jedan dan, nego malo po malo. A kad nebi bilo toga, diete nemože iz početka mnogo na jedanput u glavi zadržati. Valja s njim čitati najprije stvari lahko razumljive i koje su u kratko napisane, u malo po malo prelazi se k onim, koje su na dugo i široko tumačene. Samo koji se školom bavi može znati, kako po malo djeca razumiju ono, što čitaju.

Kad ide tako polagano, ako se djecu u materinskom jeziku uči, što mora biti ondje, gdje ju u tudjem jeziku uče? Značimo iz izkustva, da se u jednom gradiću Istre hrvatsku djecu talijanski učilo pak nisu posle 5 godinah škole, niti najbolja djeca razumjela onoga, što bijaše u dva tri redka napisano. Kako da i razumiju kad se jih u tudjem jeziku učilo? A tako se

podučaje na žalost našu i na škodu napredka u velikom broju istarskih školah. Tužna djeca! kako gubite svoju mladost!

Sa pisanjem u školi ide još teže. U prvoj godini moći je djecu naučiti jedva toliko, da napišu dvie tri rieči zajedno. U drugoj i trećoj godini dosta je, ako se djeca nauče napisati *kratko* pismo. Hoće se četvrta, peta i šesta godina i to ondje, gdje djeca redovito u školu idu, da nauče pisati malo dulje pismo. Mislimo uvijek pismo pisano, kako Bog zapovjeda, a ne onako, kako se često u ruko dobije, da nezna čovjek glave ni repa.

Osim pisati list, dobro je, ako moguće, naučiti djecu, kako se napiše namira, (kvitanca), zadužnica (obli-gacija), pogodba, kad se što daje u najam ili na fit, ili kad se pogodi kakovu radnju, itakovi spisi, da nomora čovjek za svaku malu stvar utede se k odvjetniku. Ovo se može postignuti jedino ako se djecu podučaje u onom jeziku, koji njim je materinski, dakle Hrvate hrvatski, Talijane talijanski itd.

3. Računstvo.

Hoće li čovjek, da saznae vriednost ciologa svoga imanja ili nekoga diola; da vidi koliko mu valja žito ili vino, koje mu prirodilo; hoće li da nešto kupi ili proda; treba li, da više njih slaže novac za neku skupnu stvar n. pr. za gradjenje studenca ili puta, ili imadu li težaci razdieliti novac, koj su u društvu zaslužili, svagda i svagda valja računati, i to sad na jedan sad na drugi način. Po tom ima i više vrstih računanja, a sve

PODLISTAK.

Naši trećoredci i stari krčki lisac.

(Sa otoka Krka.)

Dne 23. pr. augusta preinači u Zadru „*Državniki*“ naših Trećoredcah velični otac Josip Dujmović, rodom iz Dubučice na Krku. Ta je žalostna viest, nevolio: dirnula u srce naših rodoljuba po Dalmaciji, Istri i po naših otocih, a gorko ucellila njegove duhovne sinove, većinom odgojen otčinskom brigom ljubljena potojnika. Al nije nam danas opisivat vilino otca Dujmovića, uzor-rodovnika, jer jih lepo iznazio u Katol. Dalmaciji potkojnikov miljenik, naš rodoljublji i učeni O. Ivančić, već mi samo velimo, da su naši Trećoredci Dujmovićevom sinući mnogo izgubili. Izgubili su višest, preravana odgojitelja, mudra i ljubezna otca; izgubili su dike i ponos svoje skromne države. Bogoslovi u kamenom našem Zadru izgubili su obljubljena profesora naše lepe glagoljice, mnogi rodoljubi najiskreniji prijatelja, a naš domovinu izgubi čovjeka značajna, izgledan prava pošteniaka.

Pak koliko nas to boli, toliko opet utješila nas ugoda viest; da su naši Trećoredci izabrali si svojih komšarom i u vrijeme „*Državnikom*“, veličast, otca Benka Zganbića. Za komu da se ne svičkice predobri, dobroćudni i tih otac Benko

Tim su izborom naš Trećoredci pokuzali, da u njih ima prava uviljivosti i zdrava razbora, a to tim više, pošto je bio pukao glas, da će si birati nekoga „poštovanoga“, komu već bi, da je zlodah stare lisece prolio i dušu i tielo i kosti do samoga mozga! Čudimo se i križamo se, da se je naš Trećoredci još koji mogao ući, koji bi bio svbi glas duu tomu poštovanomu. Ta neugodna viest potaknu nas, da rečemo danas koju o tom čovjeku. Mi smo već odavna bili nakaniti objelodaniti njegova neželja, al uzdržali nas razni obziri, a inadallimo se, da će se možda popraviti. Nu mi se prevarismo, on što dalje, to gore; on svojim bljenim ponašanjem mal da nije i sada zavarao neke, valjda preveć bezazlene otce, za varo ga htjeti imati. Državnikom! Ta nam ni napokon bilo svejedno, kad nebi mi znati kakav ima upliv poglavar rodovništva i namalni naš razroj, kad inabim znali, česali nije bilo kadar taj poštovani ušinit navlastito u poslednjih izborih, kako čete malo kasnije čuti, na štetu nas Hrvata! Takve opake opšene moramo mi javno žigosati! Inače nečto Plato, maets amica veritas... Inače nečto biti u nas nikada zdravoga političkoga života. S plievom dakle na vjstar, s klinom poštovanomu krinaku, da vidimo, kakovo mu je to njegovo društveno-političko ponašanje, da već ne bude njejednoga varau niti slepio.

Bili got. 1880. občinski izbori u Krku. Borile se dvie stranke „stari“ i „mladi“. Nekojim domoljubom dodijala talijanština

u obćini — ostran grada K-ka — čisto hrvatskoj, dodijala nečuvana pokvarenost nekih ondašnjih zastupnikah, pak počeli misli, kako tomu doskočit. Olučili odeliti se od grada Krka, zatim uvesti u obćinu uredovni hrvatski jezik, a da se to postigne, bilo srušiti staro, a ustrojiti novo zastupstvo. I zbilja „mladi“ pobiedili. Svrasno je to paklo „starih“, a najviše poznatoga liseca, a tim i našega poštovanoga, pak? pak uđri oni po sedu, kad nemožeše po konju. Uz „mlade“ bili svi slobojni, nezavijni i dobromiselniji ljudi; bio i čestni O. Š., te se on i poslužno dobištenim sredstvi, da se stari griešnici strovale. Znao zato poštovani, pa i mi, on baš pred izbori oduzeo izpovjed, i lutalci mogli se domisliti, da je to on učinio iz osvete; i poštovani ne samo što ga tako pred svetom osramoti, već ga i ostro opovra u dugom „obćinskom listu“ (u to mu se dotičnik i zaslužio takvu kaznu, to mu se moralo svakako ndieliti odmah iz pristupka, a prestupak po kazivanju poštovanoga, zbio se pred godinu danah, a ne u vrijeme izbora.

U ostalom kazna bila i nezakonita, jer u takvih slučajevih mora uvijek slediti izjava opomena. Jel taj postupak onda bio shodan, jel pametan i pravedan? Ne, nije, poštovanoga je na to navele podla strast i osveta. — Nu još sramotnije izlio on svoj jat na jezoga od najrevnijih i najrodoljubljih naših svećonikah. Izašao nam u to isto doba, u nekom riečkom obakur-

nom listu gadni člančić s podpisom „Ivan B. pok. Mikša“. Kašnje se doznalo, da ga je sastavio naš poštovani U njem najružnijim, najkukavijim načinom, a sve golemi laži i klevetani, kanio ocniti reče noga svećenika samo zato, što je on u vrijeme izbora vršio svoju državlansku dužnost! Al se brdja zlata nehvata, pak je pljuvaka pala na obraz poštovanoga i staroga liseca.

Došli i lanjski izbori za pokrajinski sabor. Već je svemu svijetu poznato, da nam je Elušec i Bolmarčić narinu, al nije možta svim poznato, da je glavnu ulogu igrao stari lisac i nekoj: zagoničari, u uz njih i naš poštovani u prilug svomu drugomu gospodaru. Lagalo se puka: što bisto a popovi držali; za pope je crkva i molitva! Ako predohiju popi, jao za nas, klevetali bezdušnici. Tad čemo pasti pod Hrvatsku i plaćati čemo na kuću, na pror. na volu, na ovcu, na koloh, da i na ženu. Tada, svakomu jedva rodjenomu muzičku posiniti će u kuću mušket, povlmuzičku posiniti će u kuću mušket, povlmuzičku će popovom plaće: plovanom na dvie sili će popovom plaće: plovanom na 1500, — tada liseće for., a kapelanom na 1500, — tada veće nečto svetovnjaci vladati na obćini, već sami popovi, pop će biti načelnik, pop će biti načelnik, Tada će popovi guliti kmeta, u skupijene novce — čuje i zgražajte se — dostavljati će Papi, da on skupi vojsku, ter se oslohodi zać zać zać Papi inkvizitor. Još nam sada, kad se toga spominjemo, srce vrije, još nam se sada ka-ža jezi na takve ne ljudske, ne, dal pakleno izmiš-

valja dječju naučiti, jer su svakomu potrebite. Da diete uzmgone dobro računati, treba ga prije toga još druge različite stvari naučiti; tako na priliku, kako se dieli vrieme u godine, mjesec, dane, ure, minuta itd., kako se mjere daljine na kilometre, metre, decimetre, centimetre, milimetre; kako se mjeri na hektare, are, kvadratne ili četvorne metre, a drugičija je mjera za drvo (kubični metri, kubični decimetri), drugičije se opet mjeri vino pivo i druge tekućine na debelo i na malo, a opet su vage ili peze, koje moraju djeca poznati.

Ako sve to dobro promozgamo, pak još promislimo, da djeci nije dosta jedanput stvor raztumačiti, nego kad se nešto raztumačilo, valja svaki dan unapriod o tom piliti i s tim računati, moći ćemo onda prosuditi, koliko vromena valja izgubiti u školi samo za računstvo.

(Nastavit će se).

DOPISI.

iz Kastavščine na belu nedolju.)
Ovuda je mnogo naših ljudi došlo od inspekturata financo iz Pule dekrete, da imaju platiti drostruku taksu, koju su tobože prikralili cesarskomu eraru.

Dobro je, da tu stvar malo protumačimo. Nam se čini, da financo ima krivo. Naš svet hvala Bogu ne piše mnogo rakije ni drugih špičiti. I to je dobro, jer vino ga nikad onako neće poživatiti, kako poteš ili rakije.

Ali oštari po Kastavščini vendor su uzeli male patente za prodaju rakije, onako nuzgredno, da uz hranu, vino i konak mogu dati baš i žmuj rakije, ako ju koji pita. Zato se plaća samo nekoliko novčićah svake pol godine.

Sada financo govori: Vi morate platiti veću taksu (navadno od 10 forintih nu leto), jer vi nepravdate u krčmah hranu i nedajete konaka ljudem.

Ta je lepa! Ali ja nemogu dati konaka desetim ljudem, ako ga liče samo jedan ili dva. Nemogu kuhati za sto, ako neimam nego tri, četiri, koji štogod pitaju za jesti.

Financo ne može zahtevati, da su uviek puni lonci hrane na ognjišću zato jer imam oštariju i tabodu prodavati jestvine.

Ali mislimo, da je tim ljudem krivo učinjeno, i najviše od njih izručio je prodaju rakije; tako se postigao upravo što se neželj, jer sud neće ni malu taksu ljudi plaćati, dakle knsi je škoda.

Financijski inspektorat u tih dekretih govori, da ljudi padaju pod onu potepsu, jer nisu činili rekursa proti jednoj odluci kapitanata Voloskoga od 18 junija ove godine, u kom dekretu stoji, da neprodavaju rakiju na način, koj jim daje pravo plaćati manju taksu.

Znaju li ljudi zakone? Tko jih podučl

*) Slučajno zakasnilo. Op. Ur.

ljotine! Kakvim da imenom pošlen čovjek krsiti te hudobne, prodane i pošte dušeli meci ljudi da bude i redovnik! Poštovini da, imao srca slagati se s takvim ogavnim klevećnic, a takvim izradi, s takvim s mećem. Pače strast ga zavela tako daleko te je dopustio, da njegov moštr postane ročiškom u h Eratožderah! Štari lšao u njegovom moštru spravljao seljake te jih hukako na rodoljubne svedenike. Strast nu razum tako potamnila, da je u vrijeme lanjskih izborah od krčkog pošlara primao najprotivnije nam novine »Istina i Independencija«, te se njihovim čitanjem prvi nasluđivao. Nije nu ni to bilo dosta, njegov moštr postao bio kovanićom dopisuh, što se se šlali u spomenute mrzke nam novine, kojimi se ocrnjivali naši najbolji svedenici i rodoljubi samo zato, što su stali na braniku naših pogaženih pravah. Strast ga zavela, te je bez dvojbe njegovim uplivom redovnik istoga moštra, koji se do onda uviek našim izkazyvao, dao svoj glas našim neprijateljem šarenjakom, pače bio spreman, da usljed nezakonita punomoća, glasuje i po drugi put. Strast ga zavela te je u onih prigodah, a uviek za ljubav svoga dragoga lišca, bez prestanka pozvao svedenike, koji nisu s njim u istu likvu pihali. Strast ga zavela... al nećemo već dalje. Tako može samo govoriti i raditi »mračna i lažljiva duša«.

(Nastavit će se).

o zakonih? Neznaju jer jih nitko nepodučl. Ali i ako znaju zakon, baš ja mislim, da se za pres polovicu ovoga leta nemože padepsat nijedan na temelju odluke, koja je učinjena u juniju mesecu, dakle pod konac prve polovice.

Napokom još jednu. Kadgod neki škodilo i samim ljudem vjerovati koju ter koju, jer narod gubi vjeru u oblasti, kad vidi, da mu svi prigovori i sve pritužbe ništa nekoriste.

Neznamo pak kako dojde to, da nam inspektorat iz Pule talijanski piše. Ili morebiti i on misli, da su dva tri vikada proti hrvatskomu jeziku iz Kastavščine učinili na jedanput »Puljice«. Varate se gospodo! Ali ako vam podnemo redom povraćati sve što nam piše u jeziku, koj nije naš, nemojte reći, da smo »punjarie, jer smo Vas sto i sto put omenuli javno da, vidite zakone, koje je cesarska kruna potvrdila, a takov zakon je i ovaj, da se piše u jeziku, kojemu narod pripada, a ne u tuđem.

Pogled po svijetu.

U Trstu, 20. oktobra 1884.

Dno 27. t. m. sustalo se u Budimpešti austro-ugarske delegacije. Ministar za izvanjske poslove grof Kalnoky predložio je skupni proračun za god. 1885. Redoviti troškovi iznashuju 109 milijunah, a izvanredni 7002439 for. Austrija ima platiti 70% ili 67 milijunah, a Ugarska 30% ili 28 milijunah.

Predsjednikom austrijske delegacije izabran je dr. Smolka, njegovim namjestnikom baron Csehli. Dno 28. t. m. primilo je Nj. Veličanstvo skupne delegacije. Priestolni govor spominje stanak carevah u Skijarnijevicah, te voli, kako se u tim sastankom ne samo pružila željena prilika, da se obnove srdučni odnošaji prama ruskom carstvu, već se ujedno pokazalo sporazumljone u svanu; što ide za očuvanjem europskeg mira. Govoreći o Bosni-Hercegovini, naglasuju priestolni govor, da će vlada živo raditi, da uznapreduju uprava u svih granah a da ipak neće povisiti ni vojske ni troškovah.

U galičkom saboru izjavio je zomaljski maršal u zaključnom govoru, da je najvažniji događaj ove sjedite *radostna Rusini u odnošajih medju Poljaci i Rusini*. U saboru, reče, nećuje se više tuđi nam jezik, već pravi čisti, svakomu Poljaku mili rusinski jezik. Nopomirljivih ljudih noima sada više ni na rusinsku i na poljskoj strani. Podpuni aporazumak medju jednokrvnom braćom jest dakle samo pitanje vremena. S oduševljenjem »Niece žijel i Mnogaja leta« Nj. Veličanstvu, zaključio se galički sabor.

U českom saboru zahvalio se kardinal Schwarzenberg namjestniku barunu Krausu i zam. vrhovnomu maršalu knezu Lobkoviću, na uztrajnosti, pažljivosti i nepristranosti kojom su saborski rad pratili i podpomagali. Sa trokratnim »slava« zaključio je česki sabor svoje djelovanje.

U ugarskoj delegaciji bijaše izabran za predsjednika grof Ljudoviti Tizza a za njegova zamjenika Szlavi. Ugarski sabor poprimio je u sjednici od 26. t. m. u trećem čitanju naert adrese saborske većine a zatim je odgodio svoja zasjedanja do 22. novembra.

U hrvatskom saboru prihvaćen je takođerj naert adrese na kralja, kako je to predlagala saborska većina ili narodna stranka. Kazali smo posljednji put, da bijaše zabranjena razprava o naertu adrese stranke prava, te da je tim bačeno ulje u vatru. Nismo se žalibog prevarili. Zastupnici stranke prava, ogorčeni što se jih sa predsjedničke stolice obidilo, da su nehojalni, a nedobiv dozvolu, da se

opravdaju, stadoše u saboru nepadati predsjedničtvo i vladinu većinu a ova nebudi liena, izključiti od 8 saborskih sjednicah 15 članovah stranke prava. Usljed toga izostali su iz sabora i ostali članovi te stranke a tim je ostalo 25 kotarah nezastupanih u saboru. Nu saborskoj većini kao da ne bijaše dosta na tom. Ona je naime 25. t. m. poštrila saborski poslovnik tako, da je predsjedniku poddieljena skoro neograničena moć. Ova mjera je poduzeta protiv zastupnikom stranke prava, na što bi mogao već danas kazati, da si nije sama većina sabora aplala bič, kojim bi ju mogli kojom zgodom drugi bičevati. Dno 27. t. m. povukao je zastupnik dr. Mazura u ime stranke neodvisnih svoj naert adrese a ujedno izjavio, da pošto, je izključena jedna strana od saborskog djelovanja nije višesabor podpun te da niti njegova stranka neće više kod saborskih razpravah sudjelovati. Na to je zapustila stranka neodvisnih sabornicu. Sada dakle noima u hrvatskom saboru nikakve opozicije te može saborska većina raditi po miloj volji, hoće li za dobro ili zlo Hrvatske.

Dno 8. i 9. novembra otvoriti će u Zagrebu galeriju slikah. K toj svečanosti doći će i sam biskup Strosmajer, koji je poklonio zemlji spomenutu galeriju. Njemu na čast pripravljaju u Zagrebu veliku svečanost, koja će imati i političku znamenitost.

Iz Biograda javljaju, da će se sastati srbska narodna skupščina mjeseca decembra. Državni proračun za god. 1885. je jur odobren te će po svoj prilici zasjedati skupščina kratko vrijeme.

Zasjedanje bugarsko skupščine otvorio je knez Aleksander dne 28. t. m. Knežev govor iziće prijateljske odnošaje napram vlastim, naviešća finansijske predloge glede priključenja bugarsko-turskih željeznicah te izriče nadu, da će se razmirica sa Srbijom izravnavati.

Francozki senat razpravlja o raznih zakončkih osnovah o promieni izbora za senat u smislu versalske skupščine. Mjesto dosadanjih doživotnih senatorah, biralo bi od sada obavljuje zastupničke komore senatore na 9 godinah.

U Belgiji promienili su ministarstvo usljed novih občinskih izborah, koji su izpali u smislu radikalne stranke.

U Njemačkoj se obavljaju izbori za državno vieće. Sve vrvi od izbornih proglasah. Na nekih mjestih zavladala je već tolika ogorčenost medju izbornici, da je došlo i do okršajah medja neprijateljskom braćom, naime medju liberalnima i narodno-liberalnima izbornici.

Medju svimi političkimi pitanji u Njemačkoj je sada ipak najvažnije pitanje o Braunšveigu. Vojvoda Cumberlandski izdao je proglas, u kojem očituje, da prima vlast nad vojvodinom Braunšvoigkoja da mu po nasljedstvu pripada. Nu čini se, da će vojvoda ostati kratkih rukuh jer je Bismarck silniji od njega a njemački želudac će lahko prokupati i braunšveisku vojvodinu.

U Kinu poslala je franczeka vlada 12.000 vojnikah što pokazuje, da je franczeka nakanila posvo pokoriti protivnika.

Iz Kaira javljaju, da se tamo glasa, da je palo važno mjesto Hartum u ruke krivog proroka Mahdia.

Različite viesti.

Promiene u trčansko-koparskoj biskupiji. G. Šime Sfecid imenovan je kancnikom kuratom u Citanovi. Zupnici imenovan su gg.: M. Andol-

šek u Munah, A. Nikliša u Lanišćah, Jos. Omers u Korlah, Jos. Uršić u Grdoselu. G. Iv. Narobe imenovan je kuratom u Dlačih.

Premješteni su gg.: Vjek. Brozović kao kapelan u Černice (kod Buzeta), Stj. Destradi kao duhov. pom. k jezuitom u Trstu, A. Martičić kao kapelan u Lokvu, A. Petelin kao duh. pom. u Tomaju, Jure Plavec kao duh. pom. k sv. Antonu staromu u Trstu, Jos. Zupan kao župe upravitelj u Rodku.

G. Iv. Vari, duh. pom. u Trstu, podučavati će vjeronauk u pomoćnoj gradskoj školi.

Dno 10. septembra bi redjen za svećenika g. Anton Požar te do mala kano duh. pom. poslan u Zmlnj.

Dno 2. t. m. umro je u Ljubljani kanonik g. Jos. Pauser, jednoč pripadnik ove biskupije.

U centralno sjemenište Ljubju primljeni sledeći bogoslovci.

U III. tečaj g. Dragutin Rous iz Moravake, U I. tečaj gg. F. Albertini, D. Bonifacio, Br. Kratzig, A. Mešar, F. Steffanutti, A. Stenberger, Ivan Sušnik i P. Vascón.

Delavsko podporno društvo u Trstu, priuslovat će sv. misl kod sv. Antona novoga, koja će bit štitana na dan svih Svetih u 8 i pol satih a jutro za sve pokojne članove. Na večer istoga dna predstavljati će dobrovoljci Založnu igru: »**Milinar i njegova kći**« u salonu Rosselli. Prije i posle predstave pjevati će društveni pjesniči. Uložnice prodavaju se po 30 novč., sa sjednom 50 novč.

Mjesto poreznog eksekutora je za popuniti u Primorju. Molitelji, koji će biti primljeni u službu polag službenog ugovora, neka polože svoje molbenice svedočajima potdriepjenah tečajem i čininah a. kr. ravnateljstva financo u Trstu. Dobit mogu ovo mjesto oni, koji imadu barem 24 godine, a nisu preživili 50. Dokazali imadu, da su zdravi, neporočni, da su spremni u pisanju i da poznaju *zemaljske jezike*. Osobiti obzir izeti će se na podčastulke a. kr. vojske kano i na momke c. k. Zandarmerije, c. k. strážnih sjekurnosti i financo strážah.

Mjesto učiteljice za III. razred razpisano je na javnoj pučkoj djevojičkoj školi u Pazinu sa talijanskim učevnim jezikom. Sa tim mjestom spojen su zakonom od 3. nov. 1874. i 16. dec. 1878. ustanovljeni dohodci. Moliteljice imaju svoje molbe najdalje do 4. nov. t. g. a. kr. kot. školskomu vieću u Pazinu podastrijeti.

Škola u Opatiji. Čujemo, da je zastupstvo občine Volosko nedavno odlučilo, da se u Opatijskoj školi ima podučavati u talijanskom jeziku t. j. da se malo po malo pomoću škole Opatijci prestvore u Puljize.

Mi smo stoptu rekli, da je dobro sve jezike znati, ali smo i to rekli, da je crna kukavica i da pokazuje veliko neznanje onaj, koji hoće, da zavrgne jezik pulka.

Neka gospoda pomoreli starije škole misle, da su zato obogatili u vreme Krimje jer su znali talijanski. Varaju se ljuto. Ako četo za more, onda bi valjalo učiti se englezki prije nego drugi koji jezik.

Svi pametni ljudi znaju, da se djecu iz početka podučuje u jeziku pučkom, domaćem, a kad je već temelj postavljen u narodnom jeziku, onda se može i druge.

Ako je istina, da je Volosko zastupstvo onako odlučilo, ušamo se trudo, da te Opatijci znati, opruť sa svoga obraza ovu smiotu, radi koje bi jim se smijali svi pametni ljudi svakoga jezika.

U laži su kratke noge.

Naša prijateljica, porečka »baba« iznasha na svietlo svaku i njujanju iz Kastavščine; makar se babe, njezine drugarice za viase počupale u Kastavščini, predstavljaju ona svojim bezpamtnim čitateljem kano demonstraciju proti Hrvatstvu. Njezini dopisnik (poznat dobro u Kastavščini) izvestio ju u predposlednjem broju, da su se na sajmu kod sv. Mihovala, izpod Kastro, ljudi radi narodnosti potukli. Mi smo već u poslednjem broju pokazali, kako »baba« uviek istinu javlja, kad iz Kastavščine viesti donasa. Da potkriepimo našu tvrdju, ovo što nam o tom piše prijatelj iz Voloskoga: »Danis (27. listopada) odepjao je jedan žandarm u Trst jednog Talijana, koji je na sajmu kod sv. Mihovala emutnju izazvao te jejnoga žandara za bajnetu ulovio, hoted mu ju izgrnuti«.

Prašak za prsa

Izvrstan lek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim kataralnim manam. Skatulja sa naputkom po 30 n. dobjije se samo u lekarni PRAXMAREK Piazza Grande - Palazzo Municipal Trst.

Naručite obavljaju se bezodkladno.

TRGOVINA I KROJACNICA

Pellegrino Levi Via S. Antonio br. 5

OGRTAČI

Podpuno odleto od f. 10 i više Hlače 4 Kratkii kaputi 6 Prsluk 3-20 Za približujuću se jesen drži veliku pripremu sukna ta egotovi na mjeru, u najkraće vrijeme.

NOVA TRŠĆANSKA OBRITNJA

Ja se ne boji konkurencije niti sa tvorničkim silama skladištili!

FONDARIJA

Četverouglnih pločah u portlandcimentu cementu za popločiti svakojake prostora. vodojeme za hašće, posude, tipove, kapilote, vodojeme za kupelji itd. itd.; veličina pločah od 50 centimetarah, od 33, 32, 25; debljina od 2 do 3 i do 4 centimetra.

Cijena pločah i vodojemah

debljine od 2 cent. po 80 nč. četvorni 3 f. 1 metar 4 f. 20 Marmurizirane poput bijelog marmora debljine od 2 cent. po for. 2-3 3 f. 2-10 4 f. 3-60

Vodojemi za hašće u objemu od 1 metra po fr. 30, od 2 metra po fr. 50, od 3 metra po fr. 80. Izloženi su na stalnoj izlozbi. Ova nova vrst obrtnosti jest vrste solidnosti i po četvornom metru korisnija za 60 novč.

Drži sredstvo za oštalihi cementa, podjednijim solidnosti i sjaj poput marmora. Sav proizvod nosi biljku A. Z. Uzorci ove nove vrsti obrta biti će čim prije izloženi na stalnoj izlozbi.

Fondarija

ANDREA ZOTTELE Via Acquedotto izpod Politeama Rossetti.

II POZOR II

NR. POZOR OD PATVORENJA I

1884. IZLOŽBA U KALKUTI. Diplom sa medaljom.

VLAHOV silnik odobren po k. br. 1741. Čin od liječničkih strokovnjakah, odobrenih za izdavanje dijelnih državnih Amerika. Ugnjati postignuti Svaka zdravstvena položajnost, spremašljivost, kožica, pluća, hemoroidi, silnicia, vodenia bolest, mensturačija, čestota, slabost, živčane bolesti, ljud lagano i okotno zdravlje. Svaka škaklacija provjedena jednom upotrebom, nebo sa imaj upotrebiti.

Da se naprde do onog liska dođe, s nabavja u njim izmisliti sve levanje, utrošiti, silnicarne, prodaje i to se ab u svih glavnih mestih celineg svjeta. Proznica: Romano Vlahov u Biberniku. Glavno skladište u Trstu ulica 3. Lavara br. 1.

NR. POZOR OD PATVORENJA I

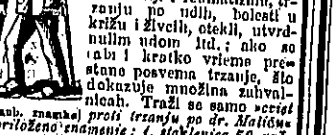
AL VOMERO VERDE

Trgovina sa željezom: Piazza della Lega na porta Nro. 5 Dobili se moze svakojako orudje za poljodjelca i zemaljske svakojake sprave sa knjige i predmeta za kvadrnje i obitelji. Svo uz najniže cijene.

Bez ove obranbene znamenke, zakonom štđeno, imade se taj lek po dr. Malliea smatrati kao patvoren.

Cvjet proti trzanju,

po dr. Mallieu, je odlučno najbolji lek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udli, bolesti u križu i žilveli, otekli, utvrdniliim udom itd.; ako se rabi i kratko vrijeme prestano posvema trzanje, što dokazuje množina zuhvalnicah. Traži se samo cviet (Obrab. namak) proti trzanju po dr. Mallieu us prilozeno: znanostje; i. znakentca 50 novč.

Zehvala.

Gospodinu J. pl. Trnkoczju, lekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silne trpila i razno domaću lekova bezuspešno rabila. Pošto su joj bolost što dalje sve vešma pogoršavala a ona nije kroz više danah višu na nogu stati mogla, nješt se na Vaš. dr. Malliea kostoboljni lek za 50 novč, te al ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakon što ga je kratko vrijeme upotrebjavala ponovo težkih bolih oslobodila. Punim osvojednoženjem priznaje da dr. Mallieu kostoboljni cviet kao izvrstan lek to ga svakom holcatinu u silbnoj bolosti preporučam. Vašoj blagorodnosti izričam jako najzdraviju hvatu i svim štovanjem.

Franjo Jug, posjednik u Smarj kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski.

Izvrstan proti kašlju, brjavičji, vratobolji, prsnj i plućnoj bolosti; i staklenica 50 novč. Koristišijl nego li svi u trgovini se nalazeči sirupi.

Krv. čisteđe kuglice c. kr. povi.

nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već isidpu tu pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, najkoren želudca, kod jetrnjih i bubrežnih bolostih; u škantulab 1 for. 5 novč., jednu zamotak sa 6 škantulab 1 for. 5 novč., Razašilje se samo jedan zamotak.

Gori navedene specialitate, koje su mnogoljetnim izkustvom kao najbolje uspješne pripoznate, imade vrlo čiste u znalog i razpošilja odmah poštarakim pouzdem.

Ilekarna Jul. pl. Trnkoczja - pri samogoru - u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

II POZOR II

NR. POZOR OD PATVORENJA I

Bogato skladište

željeza svake vrsti, dužine i veličine, ocicla, žute miedi (otuna), olova, bakra (rama) kositra (cinka); Željezine proste i fino radjene, orudja za razne zanate i obrte, poljodjelskog orudja, raznih spravah za kuću i brodove, va-gah decimálnih i stolnih preporučaju

Chevesich i Milovcic

Palazzo Carciotti u Trstu.

NB. Svi se domada (tuzemski) roba razaslije slobodna od carine i po najnižih cijenah.

Podružnina u Trstu c. kr. povi.

austrijskog vjeprasijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamadanje

u bankah uz 4-dnevni odkaz 3 1/2%, 8-dnevni odkaz 3 1/2%, 30-dnevni odkaz 3 1/2%, u napločondorih uz 30-dnevni odkaz 3 1/2%, 3-mjesečni odkaz 3 1/2%, 6-mjesečni odkaz 3 1/2%.

Okr. žni odjel

u bankah 3 1/2%, kamato na svaku svotu a u nepotogodnih bozknmatah.

Kupnja i prodaja

od devlaah, cektah, ukodjer unovčenje kupnati uz 1/2% provizije.

Fredujam

na varante, uvjeti na sporazumljenju uz otvor kredita u Londonu ili Parizu, i to u prvizije za 3 mjeseca.

Na sloboda, godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000, na poveče iznosa-glasom posebnoga sporazumjenja. U Trstu 1. oktobra 1884.

Nepogrješivo!

Svak dobjije iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djeluje

ROBORANTUM

(predstavja za bradonast) borupješšan ostao. Iato tako sigurno djeluje proti celavosti, ispačanju kose, peruti i ocedanju. Uspjeh višeputnim trajem sajamem. Originalne boce po 1 for. 50 nč. i boca za probu po 1 for. šaljju

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotreblijon pokazuje ukodjer dobar uspjeh protiv slabosti i glavobolji.

U Trstu: Petar Slovcovich, farmacia ala Marina; Via Sanita broj 13. Hrvatska i Slavonija: Zagreb: samo C. Araxim. Rika: Gmelnar. Gaptje: Vojk. Ivano kraj Vazađina; Janoš, Ivančić grad: Tollovič. Jaska: Tomaj Karlovac: Fincdeis. Petriča: Grđić Zemun: pl. Benko. Siesak: Gursky. Vazađin: Riedi. Vinkovce: pl. Aleman. - Bosnija: Sarajjevo: Pl. Pleyal, Ilekarnik. D. Tuzla: Peokovič, Ilekarnik. Dalmacija: Zadar: Andrievič, Spljet: Aljivović.

Tamo se može ukodjer dobiti Eau de Hde, izložno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježost i bledoću puti. Cijena 85 novčica. - Bouquet de Serail de Grolich, vonj za ručice i elegantni sviet. Ovo je biesar svih vonja. Radl vanredno lapa sprava, silazi i kao dar za Božić i imendan. Cijena for. 1.50

The Singer Manufacturing & Co

NOVA JORK

samo za

JEDAN FORINT

na jedan može se dobiti živuću makinu "Singer original" bez povišenja cijene. Garancija 5 pol. Poštuka u kući, hašava.

The Singer Manufacturing & Co Corso, Palazzo Salem.

Igle za makinu "Singer" 3 novč. Komad, dučet 30 novč.

Želiezna brvna

različite visine i debljine po zahtjevu, nalaze se u skladištu uvijek pripravno kod

SCHNABL i C. TRST

10 Via di Carintia 10 uz najniže cijene. - Skladište kotakah, rabjanih, vlnotakalakah, esaljakah, od kučnega željeza cievih za vodni kotlova.

KOD ŠPIRA ARTALE

(Tiskarna i naklada u Zadru) Izašao je novi

MALI KATEKIZAM

odobren za podučavanje kršćanaka nauka u svaki i u. školi, od prvostolnih Ordinalijah i dalmatinsko cerkovnu pokrajino. Cijena 8 novč.

NB. Naručitelji, koji pošalju novac unaprijed za najmanje 24 iztiskakah, dobiti će knjige besplatno u kudu.

Agoneija za posredovanje

u službah i kod stanovanja

E. GEROMINIJA

priskrbuje služba svake vrsti u Austriji i inozemstvu. Kupuje i prodava kuće, po najugodnijim pogodbam. Piazza Ponterosso br. 2. I. kat.

ODIELA

na mjesecne i nedeljne rokove mogu se dobiti u krojačnici: al N. 12 Via Farneto, nčinjena polug miera. Budući imada u zahtih velik izbor sukna svake vrsti, može dati uz umjerenije cijene nego li drugi.

Latteria Milanese

(milanska mlekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra al dužnošću, upozoriti inone naručitelje, da im u mlekarni svieža i suha voća, izvrsne divljačine, zeleninah sve polag cijena na trgu Hieba govočekog, kolačah mietakih, slasticah, padovanskih, gorkih kolačah salona, krema svieže svaki dan iz Milanee. Krema za cvatiti, tučenog povrha prve vrsti, kisela mlieka. Za objede i solre ovršavaju se naručba sa pladnjev povrhem bogato mariesani, ukodjer u ledu. Naručba za pokrnelju izvršuju se neodkladno, nu ne izpod 5 kiler. Viasnik

M. Melchior.

Franco di dazio

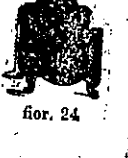
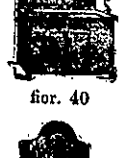
MOBILI

migliori e più a buon mercato in grande assortimento presso

IGNAZIO KRON DEPOSITO MOBILI DI VIENNA

Trieste, Via al Teatro Numero 1, A (TERGESTEO)

Prezzi correnti illustrati si spediscono dovunque franco e gratis

Velika partija

ostanakah sagovah (10-12 metarah) šalje uz pouzede komad po 3 for. 80 novč.

L. Storch, trgovinar u Brnu. Trar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Velika partija

odrezakah sukna (3-4m.), u svih bojah za ciele mužke odjeće, šalje pouzede po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu. Trar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti. Uzorci se šalju za marku od 10 novč.